

Dyslexieprotocol

Al Amana College

Inhoud

Inleiding

1. [Wat is dyslexie?](#)
2. Dyslexiebeleid Al Amana College
3. Dyslexieverklaring en-onderzoek
4. Begeleiding
5. Faciliteiten bij toetsen
6. Faciliteiten bij het school- en eindexamen

Bijlage: Dyslexiekaart

Inleiding

In dit dyslexieprotocol van het Al Amana College kunt u lezen hoe het beleid voor leerlingen met dyslexie is vormgegeven. Hoewel er geen wettelijke richtlijnen zijn voor leerlingen met dyslexie, wordt dyslexie erkend als een officiële leerbeperking.

In het onderwijs wordt kennis overgebracht door middel van gesproken en geschreven taal. Kunnen lezen en spellen is dan ook een belangrijke voorwaarde om tot leren te komen. Niet bij alle leerlingen verloopt de ontwikkeling bij spellen en lezen zoals je zou verwachten gezien de leeftijd, het onderwijsniveau, het onderwijsaanbod en hun intelligentieniveau. Als een leerling, ondanks extra ondersteuning in het lezen en spellen, onvoldoende vooruit gaat en er geen aantoonbare oorzaak kan worden vastgesteld, is er mogelijk sprake van dyslexie.

Het Al Amana College wil leerlingen met dyslexie optimaal faciliteren en ondersteunen zodat zij zich maximaal kunnen ontwikkelen om te kunnen functioneren in de maatschappij. Dit doen wij op verschillende manieren.

In de eerste plaats begeleiden wij leerlingen met een formele dyslexieverklaring om een opleiding te volgen die overeenkomt met hun cognitieve capaciteiten. Daarnaast leren we deze leerlingen gestructureerde methoden aan om problemen op te lossen en helpen we hen vaardigheden te ontwikkelen om met hun dyslexie om te gaan.

Om dit te bereiken, biedt het Al Amana College leerlingen gedurende de gehele schoolloopbaan extra ondersteuning. De faciliteiten en begeleiding van leerlingen met dyslexie worden aangepast aan de individuele, specifieke behoeften van de leerling.

1 Wat is dyslexie?

Het woord dyslexie is afkomstig uit het Grieks en wordt letterlijk vertaald als 'niet kunnen lezen'. 'Dys' staat voor beperkt functioneren, en 'lexis' verwijst naar taal of woorden.

Dyslexie is een stoornis waarbij lezen, spellen en schrijven, gezien de leeftijd, de intelligentie en het onderwijsniveau van de leerling, moeizaam verlopen. De diagnose dyslexie wordt gesteld wanneer er geen andere oorzaken zijn die deze problemen kunnen verklaren. Mensen met dyslexie hebben lees- en spellingsproblemen, maar deze problemen kunnen zich ook afzonderlijk voordoen.

2 Dyslexiebeleid Al Amana College

Op het Al Amana College voeren we een duidelijk beleid met betrekking tot dyslexie. We streven ernaar om dyslexie zo vroeg mogelijk te signaleren en we begeleiden deze leerlingen gedurende hun hele schoolloopbaan tot en met het eindexamen zo goed mogelijk. Het doel van deze begeleiding is dat de leerlingen leren omgaan met hun dyslexie, zodat ze in staat zijn om een diploma te behalen op het niveau dat past bij hun capaciteiten en dat ze vervolgens goed kunnen functioneren in het vervolgonderwijs, op het werk en in de maatschappij.

Bij het centraal eindexamen worden aan dyslectische leerlingen dezelfde eisen gesteld als aan hun medeleerlingen. Wel hebben dyslectische leerlingen recht op extra tijd en mogen ze soms bepaalde

hulpmiddelen gebruiken. In de bovenbouw ligt de nadruk op het aanleren van strategieën om met dyslexie om te gaan en het gebruik van hulpmiddelen om aan de gestelde eisen te voldoen.

Het dyslexiebeleid van het Al Amana College heeft de volgende doelen:

- Dyslectische leerlingen in staat stellen een opleiding te volgen die past bij hun cognitieve capaciteiten.
- Dyslectische leerlingen ondersteunen bij het omgaan met hun dyslexie.
- De functionele lees- en schrijfvaardigheden van dyslectische leerlingen vergroten, indien nodig met gebruik van hulpmiddelen.

3 Dyslexieverklaring en-onderzoek

Bij de inschrijving van een leerling met dyslexie op onze school is het van belang dat een kopie van de dyslexieverklaring en bij voorkeur ook het onderzoeksverslag worden opgenomen in het leerlingendossier. In de meeste gevallen wordt de dyslexieverklaring, met de toestemming van de ouders, door de school van herkomst meegestuurd als onderdeel van het overdrachtdossier. Als de verklaring ontbreekt in het dossier, zullen wij contact opnemen met de ouders/verzorgers om een kopie van de dyslexieverklaring op te vragen.

Een geldig psychologisch onderzoek voldoet aan de criteria zoals gedefinieerd door de Stichting Dyslexie Nederland (2000). Het onderzoek moet worden uitgevoerd door een professional die is gekwalificeerd als psychodiagnostisch onderzoeker en die specialist is op het gebied van leerstoornissen.

Het onderzoek dient de volgende aspecten te omvatten:

- Een onderkende diagnose om dyslexie vast te stellen.
- Een verklarende diagnose om de oorzaken van dyslexie te achterhalen.
- Een handelingsgerichte diagnose met aanbevelingen voor interventies.
- De conclusie van het onderzoek toont aan dat uit psychodiagnostisch onderzoek is gebleken dat de leerling dyslexie heeft.

Bij vermoedens van dyslexie kan de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog, in overleg met de ouders, voorscreeningsonderzoek uitvoeren. Als er sterke aanwijzingen zijn voor dyslexie, kan de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog adviseren om nader onderzoek te doen. Daarvoor wordt de leerling doorverwezen naar een dyslexieonderzoeker in de gemeente waar de leerling woonachtig is. Als de kosten van het dyslexieonderzoek niet door ouders vergoed kan worden zoeken wij samen naar een oplossing.

4 Begeleiding

De begeleiding van dyslectische leerlingen is een gezamenlijke taak van alle betrokkenen: leerlingen, hun ouders, mentoren, vakdocenten, de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog en de schoolleiding. Begrip voor de problematiek en een gezamenlijke aanpak zijn belangrijk voor de motivatie en het succes van deze leerlingen.

Het ondersteuningsteam zorgt ervoor dat de dyslectische leerlingen in het leerlingvolgsysteem (LVS)

(SOM) worden geregistreerd en dat het wordt opgenomen in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) van de leerlingen. In de eerste weken van het schooljaar heeft de leerling een kennismakingsgesprek met de ondersteuningscoördinator/ orthopedagoog waarin de volgende zaken worden besproken:

- Informatie over de procedures voor dyslexie op het Al Amana College.
- Inventariseren wat de leerling nodig heeft.
- De beschikbare ondersteuningsmogelijkheden en of deze geschikt zijn voor de leerling.
- De leerling krijgt de opdracht om boven alle overhoringen en toetsen een D te schrijven als geheugensteuntje voor de vakdocent.

Begeleiding ondersteuningscoördinator/orthopedagoog

In het begin van het schooljaar krijgen alle leerlingen met dyslexie begeleiding van de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog. De leerlingen hebben de mogelijkheid om wekelijks in groepsverband samen te komen. Met ondersteuning van de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog bespreken ze hier verschillende aspecten rond dyslexie op school. Er komen onderwerpen aan bod zoals leerstrategieën, handige oefenprogramma's en individuele hulpvragen van de leerlingen. Ook hebben de leerlingen gelegenheid om tips en ervaringen met elkaar te delen.

Om ervoor te zorgen dat alle docenten weten welke leerlingen dyslexie hebben, maakt het ondersteuningsteam een 'dyslexielijst' met de namen van alle leerlingen met dyslexie. Deze lijst staat in SharePoint en is inzichtelijk voor alle docenten. Daarnaast wordt voor elke leerling in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) en in het leerlingvolgsysteem (SOM) aangegeven dat hij of zij dyslexie heeft. Alle leerlingen die op deze lijst staan, schrijven bovenaan hun toetsen, verslagen en PTA's een hoofdletter D.

Begeleiding in de klas

Uitgangspunten zijn:

- Elke docent weet welke leerlingen in zijn klas dyslexie hebben.
- De docenten weten hoe ze met deze leerlingen moeten omgaan.

5 Faciliteiten en hulpmiddelen bij toetsen

De extra faciliteiten bij toetsen verschillen per leerling. Wij zorgen ervoor dat we elke leerling met dyslexie binnen de regelgeving maximaal faciliteren om toetsen en examens zo goed mogelijk te kunnen maken.

Aantal toetsen

De docenten moeten toetsen tijdig (minimaal één schoolweek) aankondigen. Streven is dat dyslectische leerlingen niet meer dan één talige toetsen per dag hebben, zodat zij de te leren stof over meerdere dagen kunnen verdelen.

Lettertype en Opmaak

Toetsen worden geleverd in het lettertype Arial, met een minimale lettergrootte van 12. Dit is de

nieuwe standaardletter voor het eindexamen. Gekopieerde opdrachten dienen een vergelijkbare lettergrootte te hebben.

Extra Tijd

Volgens vrijwel alle dyslexieverklaringen profiteren dyslectische leerlingen van extra tijd. Als richtlijn geldt dat leerlingen met dyslexie 20% extra tijd krijgen voor het maken van een toets. Dyslectische leerlingen kunnen het tempo van het nakijken tijdens de les vaak niet bijhouden, waardoor zij hierbij fouten kunnen maken. Daarom krijgen dyslectische leerlingen hiervoor antwoordbladen.

Mondelinge Toetsen

In uitzonderlijke gevallen - indien nodig en mogelijk - kan de docent dyslectische leerlingen de mogelijkheid bieden om toetsen mondeling af te leggen. Dit kan beperkt worden toegepast, eventueel in overleg met de remedial teacher of teamleider.

Taal- en spellingfouten

Er zijn op school conform de exameneisen afspraken gemaakt over het meetellen van taal- en spellingfouten van dyslectische leerlingen. Spelfouten mogen het resultaat op een toets niet beïnvloeden, tenzij spelling een specifiek onderdeel is van de toets. Bij schrijfp opdrachten, zoals een PTA-brief, wordt spelling wel meegerekend, maar kan er slechts een beperkt aantal punten worden afgetrokken.

Voorleessoftware

Dyslectische leerlingen mogen tijdens toetsen gebruikmaken van de voorleessoftware die door de school is aangeschaft. De toetsen worden afgenomen op een speciale toets-laptop. Alle benodigde hulpmiddelen worden in overleg met de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog aangevraagd en vastgesteld.

6 Faciliteiten bij het school- en eindexamen

Aanpassingen centraal schriftelijk eindexamen

Artikel 55 van het Eindexamenbesluit geeft de directeur de bevoegdheid toe te staan dat een leerling met een beperking, waaronder dyslexie, het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die leerling, mits er een deskundigenverklaring is waarin die aanbevelingen staan. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Aan de onderwijsinspecteur moet worden gemeld aan welke leerlingen welke faciliteiten worden verleend.

De volgende aanpassingen en hulpmiddelen kunnen bij het centraal examen worden ingezet:

- Verlenging van de duur van de examenonderdelen: maximaal een halfuur per onderdeel.
- Computer/laptop met spellingcontrole: hierbij maakt de leerling gebruik van een computer van de school.
- Voorleessoftware: hierbij worden tekstgedeelten in spraak omgezet. Leerlingen werken op een laptop van school met voorleessoftware (zie bijlage onder 'toetsing').

Voorwaarden die hierbij worden gesteld:

- Een geldige dyslexieverklaring.
- Een deskundigenverklaring met de benodigde aanbevelingen.

- De inspecteur meldt de aanpassingen bij de inspectie in het internet schooldossier (ISD).

Aanpassingen schoolexamen

- Verlenging van de duur van de schoolexamenonderdelen. Richtlijn: 20% extra toetstijd.
- Gebruik van een computer/laptop met spellingcontrole. Dit geldt niet voor spellingtoetsen.
- Voorleessoftware: de leerling kan een toets laten voorlezen met het computerprogramma dat de school gebruikt. Deze examens worden gemaakt op laptops van de school (zie bijlage: onder 'toetsing').

Rol van de examencommissie

De examencommissie regelt bij PTA-weken en bij het centraal schriftelijk eindexamen de zaken rondom de aanpassingen en hulpmiddelen voor leerlingen met dyslexie.

Rol van de docenten

Wanneer bepaalde aanpassingen en/of hulpmiddelen zijn toegekend door de examencommissie, zorgen de docenten ervoor dat de faciliteiten beschikbaar zijn.

Bijlage Dyslexiekaart

Dyslexiekaart van:

Verantwoordelijkheden leerling tijdens de les

- Vraag of je een leesbeurt mag voorbereiden.
- Zorg voor goede aantekeningen, eventueel gekopieerd en/of gecontroleerd door de docent.

Huiswerk

Vraag naar ondersteunende software (Kurzweil), eventueel behorend bij de gebruikte methode (voorlezen teksten).

Toetsing

- Vraag welke alternatieve toetsmogelijkheden er zijn.
- Als je bij een toets een laptop wilt gebruiken, dan regel je dit tijdig via de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog. Doe dit minimaal 2 dagen voor de dag van de toets.
- Let goed op je zwakke punten en herlees je antwoorden.

Faciliteiten school

- Toetsen staan in lettertype Arial in grootte 12.
- Er wordt bij alle toetsen 20% extra tijd gegeven.
- Voorleesbeurten worden beperkt.
- Leerlingen die een toets willen maken op een laptop, moeten een laptop van de school gebruiken.
- Leerlingen met dyslexie krijgen een leesliniaal.
- In de les gebruikte Powerpointpresentaties worden op verzoek gedeeld met de leerling.

Handtekening ondersteuningscoördinator/orthopedagoog;